

Bartłomiej Gęca

Politechnika Lubelska

WYKORZYSTANIE FORM WSPARCIA INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU PRZEZ MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

Wprowadzenie

Przedmiotem opracowania jest wykorzystanie form wsparcia instytucji otoczenia biznesu przez sektor małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w województwie lubelskim. Instytucje otoczenia biznesu (IOB) poprzez swoje ukierunkowane działania powinny przyczyniać się do podnoszenia poziomu innowacyjności oraz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP. Wsparcie to przejawia się w świadczeniu różnego rodzaju usług, m.in. informacyjnych, doradczych, szkoleniowych, proinnowacyjnych, finansowych.

Celem opracowania jest dokonanie wieloaspektowej analizy współpracy IOB z MŚP, obejmującej zakres form wsparcia oferowanych przez IOB, stopień ich wykorzystania przez przedsiębiorstwa oraz ocenę wzajemnej współpracy tych podmiotów.

Jednym z głównych elementów wspierających wzrost konkurencyjności i innowacyjności jest nawiązanie kontaktów oraz pogłębianie stosunków pomiędzy MŚP a instytucjami otoczenia biznesu, które to wyspecjalizowane są w zakresie świadczenia usług na rzecz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw¹.

¹ K. Czop, E. Małysek: Wykorzystanie dobrych praktyk przez otoczenie biznesu w celu wspierania innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw. W: J. Otto, R. Stanisławski, A. Maciaszczyk: Innowacyjność jako czynnik podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw i regionów na jednolitym rynku europejskim. Politechnika Łódzka, Łódź 2007, s. 371.

1. Definicja instytucji otoczenia biznesu oraz mikro, małego i średniego przedsiębiorstwa

Instytucje otoczenia biznesu (IOB) oferują przedsiębiorcom pomoc związaną z tworzeniem, prowadzeniem i rozwojem przedsiębiorstwa. Określenie instytucje okołobiznesowe można stosować zamiennie z takimi nazwami, jak instytucje wspierające biznes, instytucje otoczenia biznesu.

W powszechnym użyciu funkcjonuje podział na trzy typy:

- non-profit,
- non-for-profit,
- for-profit.

W praktyce, wśród IOB nie spotyka się organizacji non-profit, czyli takich, które nie prowadzą działalności gospodarczej. Większość IOB prowadzi działalność gospodarczą i są przedsiębiorcami. Różnica dotyczy sposobów przeznaczania ewentualnego zysku z tej działalności. Jeżeli IOB prowadzi działalność gospodarczą, a zysk przeznacza na cele statutowe, znajduje się w grupie instytucji „non-for-profit”. Do potrzeb badań oraz niniejszego opracowania przyjęto, że instytucje okołobiznesowe to instytucje typu non-for-profit, które nie działają dla osiągnięcia zysku. Jeżeli jednak zostanie on wygenerowany, to przeznaczony jest na cele statutowe zgodne z zapisami w statucie lub równoważnym dokumencie.

W Polsce definicję mikro, małego i średniego przedsiębiorstwa przedstawia się na podstawie metodologii krajów rozwiniętych. Określenie terminu małe i średnie przedsiębiorstwo wykorzystuje się za pomocą trzech grup kryteriów: ilościowych, jakościowych i tzw. mieszanych. „Najbardziej obiektywnym miernikiem ilościowym jest poziom zatrudnienia, traktowany jako miara absolutna, najbardziej preferowana w praktycznych analizach statystycznych. Zaletą tej miary jest łatwość pozyskiwania tego rodzaju danych, bez konieczności dokonywania dodatkowych rachunków ekonomicznych. Ponadto, liczba zatrudnionych jest parametrem ekonomicznym, którego wartość informacyjna – w odróżnieniu od wielkości obrotu przedsiębiorstwa – nie podlega szybkiej dezaktualizacji. Nie wymaga ona zatem regularnego dostosowania się do realiów gospodarczych danego kraju”². Kolejne kryteria wpływające na zaszeregowanie w poczet mikro, małego lub średniego przedsiębiorstwa, takie jak obrót roczny lub bilans roczny, dokładnie określa rozporządzenie Komisji Europejskiej (WE)

² P. Mućko, A. Sokół: Jak założyć i prowadzić własną firmę? Wydawnictwa Fachowe CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa 2008, s. 13-14.

nr 800/2008 w załączniku I, artykule 2. Rysunek 1 charakteryzuje kryteria podziału przedsiębiorstw z sektora MŚP, którymi kierowano się podczas przeprowadzonych badań.

Kategoria przedsiębiorstwa	Liczba osób zatrudnionych: roczne jednostki robocze (RJR)	Roczny obrót	lub	Całkowity bilans roczny
Średnie	< 250	≤ 50 mln euro (1996 – 40 mln euro)	lub	≤ 43 mln euro (1996 – 27 mln euro)
Małe	< 50	≤ 10 mln euro (1996 – 7 mln euro)	lub	≤ 10 mln euro (1996 – 5 mln euro)
Mikro	< 10	≤ 2 mln euro (wcześniej niedefiniowane)	lub	≤ 2 mln euro (wcześniej niedefiniowane)

Rys. 1. Kryteria podziału przedsiębiorstw z sektora MŚP

Źródło: Nowa definicja MŚP – Poradnik dla użytkowników i wzór oświadczenia. Przedsiębiorstwo i przemysł. Urząd Publikacji UE, 2006, s. 14.

2. Metodyka realizacji badań

Badania zostały przeprowadzone wśród małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) działających na terenie województwa lubelskiego na przełomie maja i czerwca 2009 roku. Przy wyborze przedsiębiorstw do badań, posłużono się bazą danych internetowego serwisu Business Navigator³ – Serwatka, Nowak, Jędrkowiak Spółka Jawna oraz bazą firm udostępnioną przez Lubelski Związek Pracodawców oraz Związek Prywatnych Pracodawców Lubelszczyzny LEWIATAN.

³ Business Navigator. Serwatka, Nowak, Jędrkowiak Spółka Jawna: baza-firm.com.pl

Zastosowana została technika badań ankietowych. Narzędzia badawcze opracowano na podstawie:

- ankiety skierowanej do Małych i Średnich Przedsiębiorstw, wykorzystanej przy Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Lubelskiego,
- ankiety dotyczącej poziomu aktywności innowacyjnej podlaskich przedsiębiorstw⁴,
- badania pilotażowego w ramach projektu LORIS PLUS⁵.

Badaniami zostało objętych 250 przedsiębiorstw z województwa lubelskiego. Skontaktowano się z nimi drogą elektroniczną lub osobiście. Na ankietę odpowiedziało 75 firm z sektora MŚP (N = 75). Uwzględniając kryterium wielkości firmy, poszczególne grupy przedsiębiorstw kształtowały się na poziomie: mikro N = 40, małe N = 24, średnie N = 11.

Ankieta dla MŚP składała się z 23 pytań, które obejmowały kolejno:

- charakterystykę próby badawczej,
- analizę przedsiębiorstw w zakresie ich styczności z ofertą IOB,
- analizę przedsiębiorców pod kątem korzystania z różnego rodzaju usług świadczonych przez IOB,
- ocenę pomocy świadczonej przez IOB.

Ankietowani udzielali odpowiedzi na pytania poprzez zakreślenie odpowiednich odpowiedzi. W większości pytań była możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi. W ankiecie wystąpiły dwa pytania z określeniem wagi danego problemu.

3. Wykorzystanie form wsparcia instytucji otoczenia biznesu przez sektor małych i średnich przedsiębiorstw w województwie lubelskim w świetle badań własnych

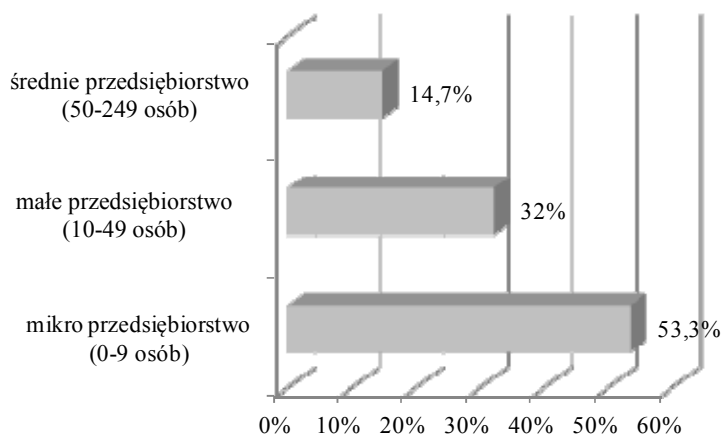
3.1. Charakterystyka próby badawczej

Próba badawcza objęła 75 przedsiębiorstw z województwa lubelskiego. Do ich scharakteryzowania zostały przyjęte następujące kryteria: wielkość przedsiębiorstwa, forma organizacyjno-prawna, branża prowadzonej działalności, ilość lat istnienia na rynku, zasięg działalności oraz podregion prowadzonej działalności.

⁴ Północno-Wschodni Klaster Edukacji Cyfrowej. www.bialystok.computerplus.com.pl

⁵ Klaster Łódzki. www.lorisplus.eedri.pl

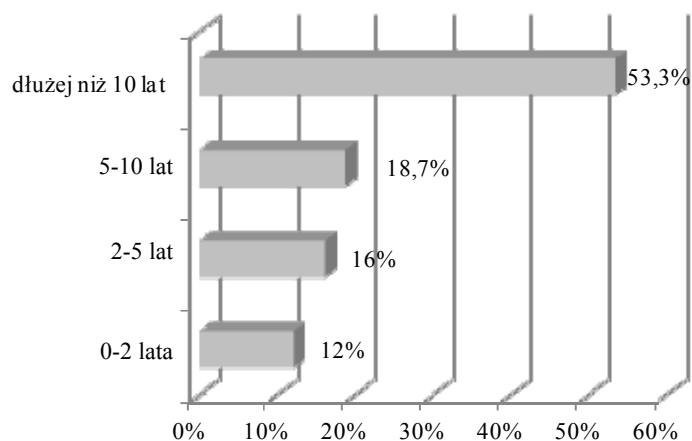
Największy procent wśród badanych stanowią mikroprzedsiębiorstwa. Rozkład próby ze względu na wielkość firmy ilustruje rys. 2.

Rys. 2. Rozkład próby badawczej ze względu na wielkość firmy

Forma organizacyjno-prawna większości przedsiębiorstw to osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą (56%) oraz spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (24%). Najwięcej przedsiębiorstw prowadzi swoją działalność w branży usługowej (33,3%), działalności pozostałej (26,7%) oraz w handlu i naprawach (16%).

Najwięcej firm istnieje na rynku powyżej 10 lat. Okres działalności przebadanych przedsiębiorstw przedstawia rys. 3.

Rys. 3. Rozkład próby badawczej ze względu na okres działalności na rynku

W badanej próbie największa liczba przedsiębiorstw określiła zasięg swojej działalności jako ogólnopolski (42,7%), natomiast 26,7% ankietowanych prowadzi swoje działania biznesowe poza granicami kraju. Najwięcej przebadanych firm prowadzi działalności gospodarczą w podregionie lubelskim (64%), tj. powiatach: lubelskim, świdnickim, łączyńskim, lubartowskim, kraśnickim, janowskim.

3.2. Analiza przedsiębiorstw w zakresie ich styczności z ofertą IOB

Instytucje otoczenia biznesu powinny być szeroko znane i rozpoznawane przynajmniej na rynku lokalnym. Jest to bardzo ważna kwestia, ponieważ sposób informowania potencjalnych beneficjentów o usługach świadczonych przez IOB przekłada się na dostępność i wykorzystanie tychże usług przez MŚP. Przedsiębiorcy zostali zapytani czy i w jaki sposób stykają się z ofertą instytucji wspierających biznes. Rysunek 4 prezentuje udzielone odpowiedzi.

Rys. 4. Sposób i rodzaj kontaktu MŚP z ofertą IOB

Analizując powyższe dane można zauważyć, że jedna czwarta badanych w ogóle nie spotkała się z ofertą instytucji otoczenia biznesu. Wynikać to może ze słabej promocji usług IOB, niedostatecznego dotarcia do beneficjenta poprzez różnego rodzaju kanały komunikacji. Bardzo prawdopodobne jest, że wiąże się to z ograniczonym budżetem IOB przeznaczonym na promocję swoich usług.

Strony internetowe oraz poczta elektroniczna są najczęściej wykorzystywane przez IOB jako sposób dostarczenia oferty potencjalnemu klientowi, głównie ze względów finansowych. Sposoby te zaliczane są do jednych z najtańszych i najbardziej popularnych form zdobywania określonych grup odbiorców.

Ankietowani zostali zapytani o najważniejsze ich zdaniem czynniki wpływające na sprawne funkcjonowanie IOB oraz poproszeni o określenie ich wpływów w skali od 1-5, gdzie 1 oznacza bardzo mały, a 5 bardzo duży wpływ. Według badanych przedsiębiorców najważniejszym czynnikiem jest dostosowanie oferty do potrzeb beneficjentów (4,07). W dalszej kolejności uplasowały się: jakość oferty/usług (4,06) oraz poziom środków finansowych przeznaczonych na działalność (3,90). Na końcu zestawienia znajduje się lokalizacja instytucji, co może świadczyć o tym, że przedsiębiorcom chcącym skorzystać z usług IOB nie sprawia problemu odległość i dojazd do większego miasta, gdzie zazwyczaj swoją siedzibę mają instytucje okołobiznesowe.

3.3. Analiza przedsiębiorstw w zakresie korzystania z oferty IOB

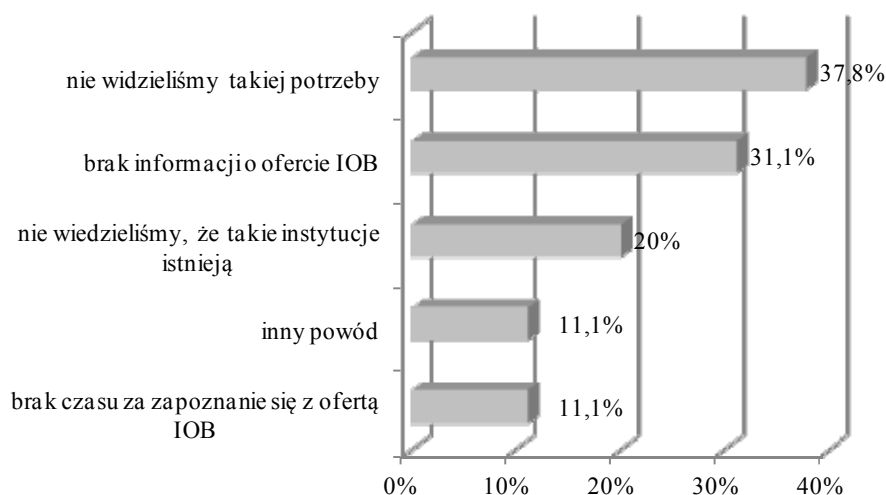
Kolejny etap badań wykazał, że 41,3% przedsiębiorców korzysta, a 58,7% nie korzysta z usług IOB. Można wnioskować, że ok. 29% ankietowanych, choć spotkało się z informacjami o usługach IOB, to i tak z nich nie skorzystało.

Wśród przebadanych przedsiębiorców z pomocy IOB nie skorzystało:

- 63,64% firm mikro,
- 25% firm małych,
- 11,36% firm średnich.

Z powyższych informacji wynika, że mikroprzedsiębiorstwa w najmniejszym stopniu starają się wykorzystywać oferowaną pomoc instytucji otoczenia biznesu. Fakt ten przedkłada się na dość słabe funkcjonowanie mikroprzedsiębiorstw w województwie lubelskim.

W kolejnym pytaniu przedsiębiorstwa, które odpowiedziały, że nie korzystały z oferty IOB zostały poproszone o podanie przyczyny takiej sytuacji (N = 44). Strukturę odpowiedzi przedstawia rys. 5.

Rys. 5. Powody braku współpracy MŚP z IOB

Wśród innych powodów braku współpracy podawanych przez przedsiębiorców są m.in. „odmówiono mi pomocy z bardzo błahego powodu”, „dotowanie biznesu z zewnątrz powoduje jego rozkład i zmniejszenie konkurencyjności”, „brak zaufania do tych instytucji, absurdalne wymogi biurokratyczne programów pomocowych, długi termin rozpatrywania wniosków i uruchamiania środków finansowych”, „brak zainteresowania ze strony IOB”.

W celu podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności sektora MŚP niezbędne są działania kooperacyjne pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami otoczenia biznesu. Nawiązywanie współpracy i tworzenie związków jest szczególnie istotne w kontekście struktury polskiej gospodarki, która jest zdominowana przez sektor MŚP.

3.4. Analiza przedsiębiorców w zakresie korzystania z różnego rodzaju usług świadczonych przez IOB

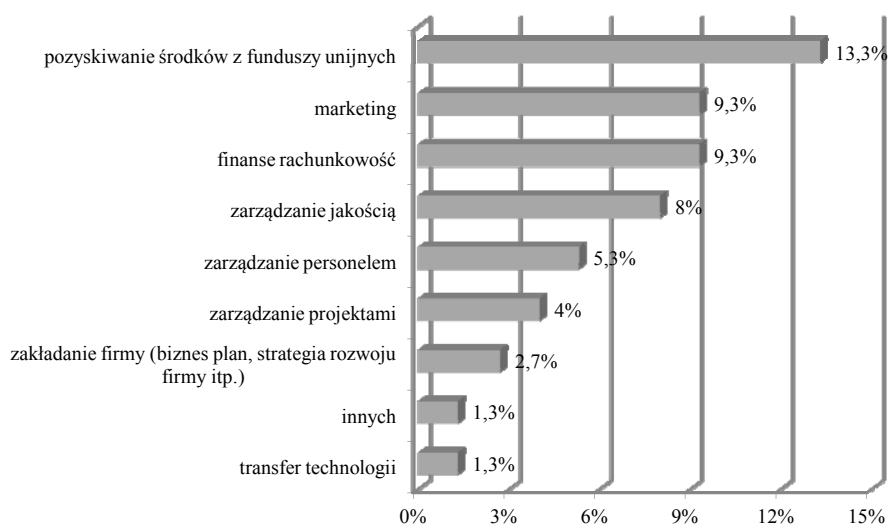
Przedsiębiorcy korzystający ze wsparcia IOB zostali zapytani, z jakiego rodzaju ośrodków otrzymali pomoc (N = 31). Najwięcej, bo aż 39% firm korzystało z punktów informacyjnych bądź konsultacyjno-doradczych, 35% korzystało z usług świadczonych przez Agencję Rozwoju Regionalnego. Aż 32% przedsiębiorców zrzeszonych jest w izbach, forach lub stowarzyszeniach producenckich. Ankietowani nie korzystali z pomocy parku naukowo-technologicznego, cent-

rum transferu technologii oraz funduszy pożyczkowych/poręczeń kredytowych. Fakt ten może wiązać się z niechęcią przedsiębiorców do tego typu instytucji lub brakiem zaufania do instytucji para bankowych. Brak zainteresowania wspomnianymi instytucjami można tłumaczyć niewiedzą przedsiębiorców oraz nieznajomością korzyści wynikających ze współpracy.

Następnie zbadano źródła informacji z jakich korzystali przedsiębiorcy, 84,7% zaznaczyło, że z informacji o programach wsparcia w ramach funduszy unijnych. Jest to bardzo korzystny fakt, ponieważ ilość środków z UE przeznaczonych na pomoc przedsiębiorstwom z sektora MŚP jest bardzo duża i prawidłowe ich wykorzystanie może podnieść stopień ich konkurencyjności oraz innowacyjności na rynku regionalnym lub międzynarodowym. Kolejnym najczęściej wykorzystywanym źródłem informacji o źródłach finansowania i procedurach ich pozyskania (52%). W najmniejszym stopniu przedsiębiorcy uzyskiwali informacje o ochronie praw własności intelektualnej (9,7%), co może tłumaczyć fakt niskiego poziomu B+R w badanych przedsiębiorstwach.

Przedsiębiorcy najczęściej korzystali z usług doradczych związanych z wnioskowaniem o środki unijne (22,6%), następnie w sprawach związanych z uzyskiwaniem certyfikatów (19,4%). Pośrednio korzystano z doradztwa prawnego oraz pozyskiwania nowych klientów (9,7%). Nie uzyskiwano natomiast pomocy w zakresie wprowadzania nowego produktu na rynek.

Instytucje otoczenia biznesu w swojej ofercie posiadają szeroki wachlarz szkoleń. Tematykę szkoleń, z których korzystali respondenci prezentuje rys. 6.

Rys. 6. Tematyka szkoleń z których korzystali respondenci

Największym zainteresowaniem wśród przebadanych przedsiębiorców cieszyły się szkolenia związane z pozyskiwaniem środków z funduszy unijnych. Natomiast najmniejszą uwagę zwracały szkolenia o tematyce transferu technologii. W związku z tym nasuwają się dwa wnioski. Przedsiębiorcy przywiązują dużą uwagę do zewnętrznych źródeł finansowania i starają się o ich pozyskanie. Drugi wniosek dotyczy ilości szkoleń związanych z transferem technologii organizowanych przez IOB. Zainteresowanie nimi wśród MŚP mogło być bardzo niskie lub przebadane przedsiębiorstwa nie współpracują z jednostkami naukowymi.

Około 8% badanych przedsiębiorstw korzystało z innych usług świadczonych przez IOB, takich jak dotacje dla przedsiębiorców, gdzie większość z nich była dotacjami na rozruch nowego przedsiębiorstwa. Z usług udostępniania lokali użytkowych, sprzętu biurowego korzystało 1,3% badanych. Również 1,3% ankietowanych skorzystało z pożyczki. Jednak w jednym z wcześniejszych pytań, które dotyczyło rodzaju instytucji żaden z respondentów nie zaznaczył funduszu pożyczkowego. Może to oznaczać, że niektórzy przedsiębiorcy nie wiedzą z jakiego rodzaju instytucji otoczenia biznesu korzystają.

3.5. Ocena pomocy świadczonej przez IOB

Kolejnym etapem było zbadanie jak przedsiębiorcy oceniają działalność instytucji otoczenia biznesu zlokalizowanych w województwie lubelskim.

Na pytanie, czy pomoc IOB jest wystarczająca, największy procent ankietowanych (45,3%) zaznaczyło odpowiedź „trudno określić”. Może to wiązać się z tym, że nigdy nie korzystali z usług IOB i nie są w stanie wskazać konkretnej odpowiedzi. 18,7% ankietowanych zaznaczyło, że poziom świadczonej pomocy jest „raczej niewystarczający”, a 20%, że jest „niewystarczający”. Tylko niewielka część respondentów (8%) uważa, że pomoc świadczona przez IOB jest „raczej wystarczająca”. Wśród wszystkich ankietowanych nikt zdecydowanie nie określił pomocy jako wystarczającej. Oznacza to, że nawet jeżeli przedsiębiorcy korzystali z oferty IOB, to stopień pomocy w pełni nie zaspokoił ich potrzeb.

Kolejna kwestia związana z oceną działalności IOB to poziom świadczonych usług. 61,3% nie było w stanie określić jakości poziomu świadczonych usług. 20% odpowiedziało, że „nie” jest, a 10,7%, że „raczej nie” jest zadowolający. 6,7% ankietowanych odpowiedziało, że poziom usług jest „raczej zadowolający”, a 1,3%, że jest „zadowolający”.

Mały procent pozytywnych odpowiedzi świadczy o jakościowo i ilościowo złej ofercie IOB świadczonej na rzecz MŚP. Negatywny odbiór instytucji wspierających biznes może przełożyć się na niechęć współpracy w przyszłości przez MŚP.

Podsumowanie

Współpraca przedsiębiorstw z sektora małych i średnich przedsiębiorstw z instytucjami otoczenia biznesu jest bardzo istotna. Pomaga w podniesieniu konkurencyjności oraz innowacyjności lubelskich przedsiębiorstw, wzmacnia postawy przedsiębiorcze i pozwala na ich ciągły rozwój. Badania wskazują na niski stopień wykorzystania wsparcia jednostek otoczenia biznesu.

Według ankietowanych największy wpływ na sprawne funkcjonowanie IOB ma odpowiednie dostosowanie oferty do potrzeb beneficjentów oraz jej jakość i poziom świadczonych usług. Kolejnym istotnym elementem jest poziom środków finansowych przeznaczonych na działalność oraz promocja oferty i usług. Są to czynniki identyczne jak przy efektywnym prowadzeniu działalności gospodarczej i znajdują identyczne zastosowanie w działalności typu non-for-profit.

Jak wynika z badań, punkty konsultacyjno-doradcze, ośrodki szkoleniowo-doradcze oraz Agencja Rozwoju Regionalnego są najczęściej wybieranymi instytucjami pomocowymi przez przedsiębiorców. Wynika to z faktu, że większa ilość pomocy tych ośrodków, świadczona jest bezpłatnie lub dofinansowana w bardzo małym procencie ze strony beneficjenta. Izby, fora i stowarzyszenia producenckie również cieszą się dużą popularnością wśród ankietowanych przedsiębiorców. Małe i średnie firmy skłonne są do zrzeszania się w różnego rodzaju związki i stowarzyszenia mające na celu współpracę pomiędzy swoimi członkami oraz lobbowanie na rzecz stowarzyszonych.

Kolejna część badania miała na celu określenie z których usług IOB i w jakim stopniu korzystają przedsiębiorstwa z sektora MŚP. Najczęściej padającą odpowiedzią były informacje o programach wsparcia w ramach funduszy unijnych, o źródłach finansowania i procedurach ich pozyskania oraz świadczenie pomocy z zakresu prawa pracy, handlowego, cywilnego itp.

Informacje o programach wsparcia ze środków unijnych są najczęściej pojawiającą się odpowiedzią wśród MŚP. Wynika to z ogromnych możliwości, jakie dają projekty unijne. Ankietowani wykazują, że w dobie otwartych granic

bez wsparcia z zewnątrz nie ma możliwości konkurowania z zagranicznymi firmami. Środki unijne pomagają również w planowanych inwestycjach i rozwoju kapitału ludzkiego. Niestety bardzo małym zainteresowaniem wśród przedsiębiorców cieszyły się informacje na temat nowych technologii oraz transferu technologii. Wynika to jednak z faktu, że większość badanych firm to mikroprzedsiębiorstwa działające w sferze handlu, usług i napraw. Nie są to firmy innowacyjne i do swojej działalności mogą nie potrzebować takich informacji.

Wśród przedsiębiorców najbardziej popularną formą wsparcia było doradztwo związane z wnioskiem o środki z funduszy unijnych. Szukali oni również pomocy w sposobie uzyskiwania certyfikatów, doradztwa prawnego i pozyskiwania nowych klientów. Małym zainteresowaniem w grupie przedsiębiorców cieszyło się doradztwo w zakresie uzyskiwania patentów, licencji oraz przy pozyskiwaniu nowych kooperantów.

Wśród usług szkoleniowych najczęściej wybierane są te związane z pozyskiwaniem środków unijnych, marketingiem, finansami i rachunkowością, zarządzania jakością oraz personelem. Uczestnictwo w szkoleniach jest w dużym stopniu powiązane z pozyskiwaniem dotacji z Unii Europejskiej. Średnie firmy najczęściej uczestniczą w różnego typu szkoleniach. Wysyłają swoich pracowników wspierając wzrost ich kwalifikacji z dziedzin związanych z finansami, rachunkowością i marketingiem.

Podsumowując część związaną z usługami świadczonymi przez IOB, których beneficjentami byli ankietowani przedsiębiorcy, można wysunąć dwa podstawowe wnioski. Po pierwsze, największą popularnością cieszą się informacje, usługi doradcze i szkolenia związane z szeroko rozumianą pomocą z Unii Europejskiej. Po drugie, przedsiębiorcy nie szukają informacji i pomocy w instytucjach, które mogą ją zaoferować bezpłatnie. Przedsiębiorcy mogą również nie wiedzieć, gdzie i w której instytucji szukać wsparcia swoich działań biznesowych.

Na samym końcu badania respondenci wyrazili swoją opinię na temat ogółu instytucji otoczenia biznesu działających na terenie województwa lubelskiego. Uzyskane wyniki nie są optymistyczne dla IOB, które powinny wyciągnąć z nich pewne wnioski i zastanowić się w jaki sposób można zmienić ich postrzeżenie wśród przedsiębiorców.

Przedsiębiorcy uważają, że współpraca z instytucjami otoczenia biznesu mogłaby przebiegać lepiej i sprawniej. Nie korzystają oni w pełni z tego, co oferują istniejące instytucje. W wielu przypadkach mogą uzyskać pomoc bezpłatnie lub z minimalnym wkładem własnym, ponieważ znaczna jej część finansowana

jest ze środków unijnych. Instytucje otoczenia biznesu nie są jednak w stanie dotrzeć z informacjami o swoich usługach do każdego z ok. 160 tys. przedsiębiorców z sektora MŚP w województwie lubelskim. Stwarzają one możliwości dla przedsiębiorców, a oni niechętnie z nich korzystają.

Niektóre instytucje otoczenia biznesu są słabo zaangażowane we współpracę z przedsiębiorcami, przez to jest ona nieefektywna. W większości udzielają informacji ogólnych, przeprowadzają ogólne szkolenia. Nie mają w swojej ofercie wyspecjalizowanych usług, a jeżeli takowe są, to są one bardzo trudno dostępne z powodu dużej ilości chętnych. Fakt ten może wynikać z ograniczonych środków finansowych jakimi dysponują IOB.

Głównym sposobem finansowania instytucji okołobiznesowych są dotacje unijne. Instytucje otoczenia biznesu, zanim zaczną przygotowywać projekt o dofinansowanie na różnego rodzaju usługi, powinny w pierwszej kolejności zbadać rynek. Określić, na które z nich w danym momencie jest zapotrzebowanie i właśnie te realizować.

FORMS OF THE BUSINESS SUPPORT USED IN THE BUSINESS SECTOR BY SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN LUBLIN AREA – RESEARCH RESULTS

Summary

The article's subject is about forms of the business support used in the business sector by small and medium enterprises (SMEs) in Lublin area. Institutions from the business sector (IBS) through their directed activities should contribute in exalting innovation levels and competitiveness increase of all businesses from the SME area. This support can be seen through various services provided, i.e. information and advice, trainings, pro-innovation, finance etc.

The aim of the article is to demonstrate survey results, which presented the level of business support used in the business sector by small and medium enterprises (SMEs) provided by institutions from the business sector (IBS) and their partnership evaluation. The research has been done among active small and medium businesses sector (SMEs) in Lublin area between May and June 2009. There were 250 businesses from Lublin area included in the research. All have been contacted via email or in person. 75 businesses responded to the survey.

The survey outcome shows that level of support used by businessmen's from Lublin's area is not high. Majority of companies use information, advice and consultation related to well known assistance from European Union. In most cases they use specially set up for it information points, including consultation and advice and Regional and Developmental Agencies.